

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי חב"ד	מסנה הברכה	השפכות הנפש	שולחן ערוך
שבת	ו'	ס:	ז	חורה	קצט קצ	שם"ג: ב-ג
א	ז'	סא:	ח	קעד:	קצא קצב	שם"ג: ד-ה
ב	ח'	סא:	ט	קעד:	קצג קצד	שם"ג: ו-ז
ג	ט'	סב:	כ	קעה:	קצה קצו	שם"ג: ח-ט
ד	י'	סב:	כא	קעה:	קצי קצח	שם"ג: יא-יב
ה	יא'	סג:	כב	קעו:	קצט ר	שם"ד: א-ב
ו	יב'	סג:	כג	חורה	רא רב	שם"ד: ג-ד

בקרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

490 | פרשת נח | ו' חשוון תשפ"ו

דבר המערכת

אם אין דעת הבדלה מנין - עם סיומם של ימי תשרי הקדושים, ימי קנין הדעת, התאספו עשרות אברכים צעירים וחתנים בני קהילתנו כדי לזכות להצטרף השמחה לגיון של מלך 'בני חורין' נזר תפארתה של קהילתנו הקדושה.

בכינוס מפואר שהתקיים בבית מדרשנו ברמה ד' סביב שולחנות ערוכים, אתכנסו בחדווה לשמוע את דבר ה' מפי משפיעי החבורות ורבנים העוסקים בתחום קדוש זה, להלהיב הלבבות ביקרת 'בני חורין' שקיבלו על עצמם להתבדל ולפרוש מכל וכל איזה שייכות לכלי המשחית הטכנולוגיים שכתרו רבים וטובים ר"ל מבני דורנו ה"י. בדבריהם עוררו וחזקו על כך שכל הסייעתא דשמיא לשמירת הבית תלויה ב'בא ליטהר' שלנו, ועל כך שרק בהתנזרות זו אנו מוגנים מרוח הרחוב הקלוקל.

לאחר חתימת כל הציבור הקדוש על הצטרפותם בלב ונפש לגדרי קודש אלו נשאו הלבבות את הרגליים בריקודי עוז להודות לה' על טוב חלקנו ועל שמסר עולמו לשומרים, כה יתן ה' וכה יוסיף.

מה טוב ומה נעים היה השבת אחים יחד כאשר בשלהי חודש תשרי העעל"ט התלכדו כל חברי החבורות דקהילתנו לכינוס חזק נפלא ומרומם לפתיחת החבורות בזמן חורף הבעל"ט, במושב 'סודות' שבדרום. שם נשמעו דברי משפיעי החבורות בקשר המופלא והנשגב שרבינו הקדוש קשור עימנו, שע"י החזיקנו עצמנו יחד הוא בונה בכך בנינים נפלאים ונשגבים עד אין קץ, ומה עצומה היא הזכייה והאחריות לקחת חלק תמידי בזה. כך גם נשמעו ברוב קשב דברי אחד ממשפיעי אנ"ש היקרים שהעלה נקודות יקרות וחשובות במעלת הבא בתמימות לשמוע ולקבל בכל פעם מדברי הנחל נובע.

בסעודת הודיה על זכיינתו להיות אצל רבינו הקדוש בראש השנה וברי קודש ושמחה על נעילות גורלנו התחילו בס"ד בהתחדשות ובתנופת עוז את חבורות האברכים לזמן חורף הבעל"ט, ומעלין בקודש בעז"ה.

העורכים

פניני אור

אמרות חזונו מרבינו"ק ותלמידיו

וכהיום הזה צריכים להתחזק בזה בכל עוז, ואפילו הגנות הקטנות צריכין להלביןן שמלות ארכות ... ואם נמצא צניעות בבני ביתו של אדם, אזי מרגישין בבית ממש השקאת השכינה, בבחינת תבת נח גדור המבול.

(אוסף מכתבים, רסא)

מקדש לחול

אלא בכלליות יחס ימי עליה מול ימי ירידה וגדלות מול קטנות. טבע האדם לחשוך בימי הארה וגדלות, ומואס באותם ימים בהם יצרו נלחם בו והגוף מעיז פניו לרצות לדכא את הנפש חלילה.

אך לאמתו של דבר, כל גדלותינו ותפארתינו, שליחותינו ותכליתנו, מעלתנו וימי עושרינו המופלאים והנשגבים, הם דוקא אותם ימים הנראים לנו כה חשוכים. וכפי שרבי נתן מרבה להכניס בלב כל אחד שדוקא הקטנות והנמיכות הם סיבת גדולת ומעלת האדם כשזוכה לחלום אז, וכמו לדוגמא (שם, בהלכות ערב ה-ג): "שעיקר גדולת האדם שיכול לזכות שיהיה לו ממשלה על המלאכים הוא מחמת שהאדם ירד למקום נמוך ומגשם כזה שהוא גשמיית העפר, שהוא תכלית גשמיית המקום".

או דבריו הנלהבים במכתבו לבנו (עלים לתרופה, י"א טבת ת"ר) "עיקר שעשועיו יתברך הוא כשלומדים תורה בצר לאדם מתוך בלבולים ודחקות כי זה עיקר מעלת האדם על המלאכים שיש לו מניעות ובלבולים כאלה והוא מקרב עצמו להשם יתברך ולהתורה מתוך יסורים ומניעות והשתטחות והתפשטות הסטרא אחרא כזה שהם משתטחים בכל פעם כמו נהרות ותהומות ממש".

זוהי נקודת אמת עצומה שצריך להעמידה תדיר נגד עיינינו, הגילוי משמש רק אמצעי אל התכלית של ההארה בתוך החושך ששם הוא עיקר הריחוק והקנין, ההתעלות נועדה כדי לרומם את ימי הקטנות שהם נקודת השליחות שלנו.

"לפעמים - אומר רבינו הקדוש - לב האיש הישראלי בוער מאד מאד להשם יתברך כיקד יקוד אש, אבל הוא יותר מדי, עד שהיה אפשר להיות אוקיד כל גופא" (לקו"מ, ח"א ע"ח). הרצון להיות רק בגילוי ובהרגשת רוממות יכולים לשרוף את כל כלי המעשה של האדם, הוא חייב לצמצם את ההתלהבות הזאת ולהכניסה לכלים הנכונים ולהבין שהגילוי נועד כדי להאיר למטה בחושך ולא כדי להישאר תמיד במצב של אור.

וכפי שרבי נתן מאיר עיינינו (בליקוטי הלכות, נדרים ג') "ידוע, שכל הקליפות שהם התאוות והחטאים, כולם באים משבירת כלים שהיה על ידי ריבוי אור כידוע, שלפעמים האדם בוער לה' יתברך יותר וכשאינו זוכה לצמצם האור לפי מדרגתו על ידי זה נופל אחר כך ח"ו מאד, כי זה בחינת ריבוי אור".

זה היה גם עונש המבול, וכפי שרבי נתן מבאר (שם, ערבי ד): "המבול מים שבא לעולם אז, זה נמשך מבחינת ריבוי אור שגורם שבירת כלים שממש כל הדינים והצרות ח"ו, ומחמת שלא היה להם כלים לקבל האור מחמת קלקול מעשיהם על כל היה אצלם בבחינת ריבוי אור שממש כל הדינים שזה מימי המבול".

מי שרוצה לעמוד ולהתקיים בעבודתו הישרה, חייב להבין ולהשכיל שכל התגלות ורוממות תכליתה כדי להאיר לבסוף למקום נמוך וחושך, חובתו לצמצם את ההתלהבות ולהכניסה לכלי מעשה בכל אותם זמנים ומקומות נמוכים, ורק זה עיקר ותכלית רווחנו בעולם הזה.

אין עוברים מחודש מלא וגדוש בימים טובים לימי חול פשוטים ויבשים?! אין מתחזקים כאשר עומד לפנינו חורף ארוך כל כך, שנה מעוברת מלאה בימים אחר ימים, ימים אפוריים שאין בהם חפץ...

שאלות אלו נשמעות מכל עבר עם כניסתנו לחודש מרחשוון ותחילתו של החורף הבעל"ט, וחובתנו ללבן את הדברים לעומקם.

דבר ברור הוא שהמועדים הקדושים הינם נזרי השנה, הם הימים הנבחרים והקדושים שמהם שואבים כל ימי השנה את חיותם, הם הם הלב של השנה כולה (לקו"מ ח"א ל-ה). אולם בד בבד אסור שנשכח שתפקידו של הלב להחיות את האדם. האדם עצמו אינו הלב, אלא הוא ניזון מהלב ומקבל ממנו כח לחיות ולהתקיים. כך גם עצם ימי חיינו, שהם דוקא אותם ימים רגילים 'אפורים' ויבשים, זהו זמן קנין נצחיותנו, זהו הזמן שעבורו נבראנו להמליך בו את הבורא בכל מאורעותינו מתוך אמונה ושמחה והליכה בדרכיו ובמשפטי חוקותיו, אלא שכדי שנצליח בשליחותנו המופלאה הזאת, נתנו לנו המועדים הקדושים כדי שנוכל לשאוב מהם מעיינות אמונה ושמחה לכל ימות השנה.

ניקח לדוגמא את יום השבת קודש, מבחר הימים, זה נכון ששבת הוא ראשון למקראי קודש ועולה על הכל, אבל בסופו של דבר השבת שייכת לעולם הבא, שם יהא 'יום שכולו שבת'. בודאי שלא אור קדושת השבת לא היתה תקוה לעמוד ולהתקיים בעולם חשוך שכזה, ועל כן ניתן לנו לטעום גם כאן מעין עולם הבא, אבל בסופו של דבר הקניינים האמיתיים שלנו הם בימי החול, אם אנו זוכים להמשיך אליהם את קדושת השבת.

וכך מלמדנו רבי נתן (ליקוטי הלכות, חול המועד ד-י): "המשכת קדושת שבת לתוך ימי החול, שהוא עיקר עבודת האדם בזה העולם", רבי נתן אומר בפירושו: עיקר עבודת האדם בזה העולם ועיקר בואו לעולם אינו בשביל השבת עצמה, את זה הוא יזכה בעולם הבא. עבודתו ושליחותו הוא להמשיך את הקדושה הזאת לתוך ימי החול. וכך גם כל קדושת מועדי השנה.

וכיון שכך, עלינו לעורר את עצמנו, שדוקא אותם ימים רגילים ויבשים שבשגרת השנה, הם הם נקודת התכלית בעבודתנו, הם הם מסרת חיינו, לכך באנו לעולם וזוהי שליחותנו עלי אדמות. זה נכון שצריך להתמלאות ולשמוח מאד בימי המועדים הקדושים, אבל רק בכדי לשאוב מהם מים חיים כדי להאיר בהם את ימי האופל, שהם התכלית וזו המטרה הנכספת. מי שמזלזל בימים הללו ולא מבין את עוצם השליחות הנשגבה שיש לו בהם, יכול חלילה לאבד את עיקר התכלית שעבורה נברא.

טעות מרה זו גורמת לבני אדם לעבור בחוסר חשק ובחוסר רצון את אותם ימים, שלאמתו של דבר הוא עיקר החיים שלהם. הם כמו נרדמים משבת לשבת או ממועד למועד כאשר כל עבודת החול מתנהלת בעצלתיים, בעוד שכאמור הם עיקר השליחות והמטרה.

וטעות שורשית זו אינה רק ביחס ימי המועדים מול ימי החול,

לתגובות והערות
3323796@gmail.com
ניתן לקבל את הגיליון באימייל מידי שבוע

הדל"נ 5:30 • נץ החמה 6:41 • סוויק"ש 8:48
צאת השבת 6:41 • צאה"ש לר"ת 7:21

זריזות וסבלנות כאחד!

בכוחו. אך אף על פי כן צריכין להמתין הרבה עד שיזכה שתהיה עבודתו בשלימות כראוי, בבחינת 'הבא ליטרה מסייעין לו אומרים לו המתן'.

וענין זה אי אפשר לבאר היטב בכתב, ויש בזה שיחות קדושות הרבה ששמענו והבנו מפיו הקדוש, ומעט מהם מבוארים באיזה מקומות. וזה בחינת 'לא עליך המלאכה לגמור ולא אתה בן חורין ליבטל ממנה'. ... כי בוודאי בתחילה מתגבר הבעל דבר מאד על האדם למנוע לגמרי מדרך החיים ח"ו, אך כשהאדם מתעורר קצת ורוצה לשוב לה' להתפלל או ללמוד וכיוצא, הוא מתפשט כנגדו ומונעו בכמה מניעות וחלישות ובלבולים בלי שיעור, עד שכמה פעמים גם כשמתפלל ולומד אין העבודה בשלימות כראוי, בפרט שכמה זמנים ועתים מבלבל אותו לגמרי מחמת טרדת הפרנסה וכיוצא. ולא די לו בזה כי אם עוד אורב עליו כאילו אפס תקוה ח"ו, כאילו אי אפשר לו עוד להתקרב לה' יתברך כראוי, מאחר שעוברים ימים ושנים ועדיין הוא רחוק כמו שהוא רחוק

... על כן כל מי שרוצה ליכנס בעבודת ה' צריך ליהזר מאד לאחוז בשניהם, בבחינת 'טוב אשר תאחז בזה וגם מזה אל תנח ידך', דהיינו להיות זריז גדול מאד בעבודתו יתברך ואת כל אשר תמצא ידך לעשות בכוחך עשה בזריזות גדול דבר יום ביומו ולא לדחות מיום ליום חס ושלום וכו'. ואף על פי כן צריך להמתין הרבה הרבה, שאפילו כשרואה שאין עבודתו בשלימות, ואפילו אם לפעמים אינו יכול לעשות כלל, אף על פי כן ימתין ויצפה לישועת ה', כמו שכתוב 'אך לאלקים דומי נפשי' וכו' 'אך אל אלקים דומיה נפשי' וכו', וכתוב 'טוב ויחיל ודומם לתשועת ה' (ליקוטי הלכות, פקדון ד, ט).

עומד כלל אפילו כהרף עין, ועל כן כל מה שיכולין להתגבר לעשות איזה דבר בעבודת ה' צריכין לעשותו מיד דייקא בלי איחור ועיכוב כלל, אפילו רגע אחת. כי מי יודע כמה מניעות ועיכובים והרהורים וסכסוכים יהיה לו בשעה האחרת, כי אין להאדם בעולמו כי אם אותה השעה ואותה הרגע בלבד. אף על פי כן, לפעמים כשרואין שמתגברין ומכריחין עצמו לאיזה דבר ואינו עולה בידו, צריכין לפעמים להמתין ולבלי ליפול בדעתו מזה, ולבלי לבלבל דעתו כלל במה שאינו זוכה לאותו הדבר, וימתין קצת עד שיבוא עתו. ואי אפשר לבאר דבר זה בכתב כלל" (חיי מוהר"ן, תלא).

והנה, כפי שכותב מוהרנ"ת "אי אפשר לבאר דבר זה בכתב כלל", כי הם דברים עדינים ודקים המסורים ללב. וחזרו הדברים ונשנו כמה פעמים בדברי מוהרנ"ת, שהארץ להרחיב ולבאר ענין זה כדי להכניסו ללב, שיבין האדם איך להיות זריז ונפלא מצד אחד וסבלן גדול מצד שני.

ולחיבת הדברים נעתיק אחד מלשונותיו הנפלאים בענין זה, בליקוטי הלכות ה' פקדון הלכה ד', וזה לשונו:

"אלו שני התיקונים צריך גם כל אדם ליהזר בהם מאד מאד! כי צריך האדם ליהזר מאד בכל יום ויום לצאת חובת היום בכל מה דאפשר, כי צריך לידע שכל ימיו מנויים וספורים ויצטרך ליתן דין וחשבון מכל יום ומכל שעה, ואין לו בעולמו כי אם אותו היום, על כן בוודאי הוא צריך להיות זריז גדול בכל יום ויום להתחזק בעבודתו יתברך ככל אשר תמצא ידו לעשות

לימוד גדול לימדנו רבינו כיצד להתנהל בעבודת ה': במתינות וסבלנות מחד גיסא, ובזריזות עצומה מאידך גיסא, באופן ששניהם הולכים יחד ואף משלימים זה את זה.

ולימוד זה צריכים להכניסו היטב במח ובלב, כי רבים חללים הפילו - הן המהירות היתירה ודחיקת השעה, והן העצלנות וההתמהמהות היתירה. כי שניהם יש בהם סם מות, להרחיק את האדם מבוראו.

ומי שרוצה לזכות לעבודת ה' חייב ללמוד ולהרגיל את עצמו להשתמש עם שניהם במידה הנכונה ובזמן הנכון, באופן שלא ימרה ולא ייחפז היכן שצריכים להמתין בסבלנות, ומאידך לא ימתין בשאננות ורפיון היכן שצריכים למהר ולהזדרז בכל עוז.

והרי לך דברי רבינו בענין זה בספר חיי מוהר"ן (ושם יש כמה סעיפים נפלאים בענין זה, ואף העניק להם מוהרנ"ת מקום ושם מיוחד בספר זה, תחת הכותרת "שלא לדחוק את השעה", אך אנו לא נביא אלא שיחה אחת, והרי היא):

"מי שרוצה לישון ואינו יכול לישון, העצה לזה לבל להכריח עצמו כל כך לישון. כי כל מה שמכריח עצמו יותר לישון, מתגבר עליו ביותר מניעות השינה. וענין זה גם בכל הדברים שבעולם, לבלי להכריח עצמו ביותר, כי כל מה שמכריחין עצמו ביותר לאיזה דבר מתגבר עליו ביותר ההיפך דייקא.

ואפילו בעבודת השם צריכין לפעמים זאת, לבלי להכריח עצמו יותר מדי. אף על פי שבאמת צריכין להיות זריז גדול מאד לקדש עצמו כראוי, ולזכות לעבודת השם בשלימות במהירות גדול, ואסור להניח מיום לחברו כלל, כי אין העולם

פניני התחזקות והתעוררות

שנערכו ונעבדו מתוך איצרות שיחותיו של הגרי"מ שכטער שליט"א

שביבי אור

מתלבש במצוות!

הבעל דבר... שהוא כבר לא יצליח לפתות אותו בשתיית יין אם יגיש לו כוס יין לשתות, יהיה מה שיהיה, הוא יתאפק ויתגבר. כי ידע היטב מה יקרה לו אם ישמע לפיתוי היצר ויקח כוס יין וישתה. ולכן בא אליו הבעל דבר בעצה אחרת לגמרי כדלהלן...

וכך מספר רבינו: "וראה מעיין הולך, והמראה אדום, והריח של יין, ושאל את המשרת: הראית שזה מעיין? ... וראוי שיהיה בו מים, והמראה אדמומית, והריח של יין? ... והלך וטעם מהמעין, ונפל וישן מיד כמה שנים עד שבעים שנה..." ע"כ.

כלומר מתוך רגשי התפעלות עצומה, רק כדי לבדוק את הפלא הגדול של המעיין האדום והמריח הלך לטעום, הוא לא הלך לשתות חלילה בשאט נפש כוס יין - כמו שהיה אצל אכילת התפוח... ואז נפל בפח ונכשל בכשלונו נורא כזה.

כלומר הבע"ד הציב לו את הנסיון כמו היתר; וכי עומד אני לשתות יין? וכי כך שותים יין ממעיין, ומי אומר שיש לזה דין של יין בכלל, וכי שותה אני עכשיו מחמת תאוה וצמאון ליין? לא ולא, אלא אך ורק לרדת לעומק הדבר ולהבין את הפלא מה שנעשה כאן לפניו ותו לא... בודאי אין זה בכלל האיסור והוא מותר לגמרי...

וכך, בהוראת ההיתר המפוקפק הזה, נכשל, ויותר כבר לא מצא את מבוקשו, היינו את הבת מלך שנפלה אצל הסט"א...

והדברים מדברים בעד עצמם: האם אין אנו נוהגים לעתים ומורים היתר לעצמנו כאותו שני למלכות, כי באמת הוא משל לכל אחד ואחד...

שבימות החול הדליק להדיא ע"י גפרור דולק, בשבת היה מבעיר סיגריה מסיגריה. כך נהג זמן רב, עד שלבסוף כבר השיל מעליו גם את 'ההיתר' הזה, והחל להדליק אש בהדיא ולעשן סיגריות בשבת קודש ללא הגבלות רח"ל.

כי כן דרך היצה"ר, לבוא בכל מיני היתרים וקולות, והכל כדי למצוא פתח כיצד להתחיל לפתות את האדם לעבור על רצון קונו עד שהוא צד אותו ברשתו לגמרי, ה"י.

כיצד שתה המשנה למלך מן היין?

במעשה הראשון של סיפורי מעשיות, 'מעשה מאבידת בת מלך', מספר רבינו שלאחר שחיפש את הבת מלך ימים ושנים, מצא אותה בסוף בין חיילות הסט"א. ולאחר שמצא אותה לראשונה, אמרה לו בתחילה שיתגעגע שנה אחת ויתענה וביום האחרון לא יישן, ולבסוף נפל ואכל תפוח ויישן זמן רב, ואח"כ ציוותה עליו שישמור היום האחרון וגם בזה נפל ושתה מהמעין שהיה בעצם יין וכו' עיי"ש

והנה לפני המשך הסיפור נתאר לעצמנו: אילו היה הבעל דבר מגיש לו כוס יין, גם אם הוא היה מתוק וערב מאד, בוודאי היה מתגבר על עצמו ולא היה לוקחו מידו לאחר שכבר נכזה באכילת התפוח, שעל ידו התרחקה ממנו הבת מלך לכמה שנים ארוכות, והיה עושה חשבון נפשו ומתבונן מה שקרה לאחר אכילת התפוח המתוק, ובוודאי כבר לא היה נשמע לפיתויי היצר ליטול ממנו כוס יין ולשתות. ואת זה ידע היטב

היתרים מפוקפקים

בתורה א' בליקוטי מוהר"ן מדבר רבינו על כך שהיצר הרע מתלבש במצוות. ואחד מדרכיו הוא, שמורה היתר לאדם, שאין מדובר באיסור...

זכורני, בשנות נעורי, בימי המלחמה האיומה של הצר הצורך ימ"ש, שרבים מבני עמנו, מאלה שלא היו חרדים ממש לדבר ה', התגייסו לצבא הבריטי ששלט אז בארץ כדי להלחם עם הצורך הנאצי (ובעצם הדבר הזה היה התלבשות במצוות אפילו לבעל העבירות: וכי דבר קטן הוא להלחם נגד אותו רשע ימ"ש שרצה להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים, ולמרות שהדבר היה כרוך בעבירות רבות של חילול שבת וצניעות וכו"ב לא נמנעו בעבור זה מלהתגייס) ובמו אזני שמעתי מאחד שהיה חייל בצבא האנגלים שעזב את התורה והמצוות רח"ל, שסיפר ליהודי כשר את סדר השתלשלות התדרדרותו במצוות ה' שהתחיל בחילול שבת רח"ל; בתקופה הראשונה להתגייסותו שמר על קדושת השבת ולא עישן סיגריות בשבת, למרות שבקרב אנשי הצבא היתה תאווה עישון סיגריות בהתגברות נוראה, אעפ"כ כבש את יצרו ולא עישן. לא עבר זמן רב והיצה"ר החל לפתותו ולהכביד עליו את הנסיון של שמירת שבת, והתלבש עליו בהיתר, וכה פיתה אותו: אמנם להדליק סיגריה על ידי גפרור ומצית וכדומה, בזה יש איסור של "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" ורק לזה התכוונה התורה באסרה הבערת אש, אבל להדליק סיגריה ע"י סיגריה דלוקה אין היא עבירה גדולה כל כך, ויש כאן צד להקל ולהתיר בשעת הדחק בצבא... וזה גרם לו לעשן בשבת רח"ל. אמנם בשינוי מכל השבוע, כי בעוד

למה אין לספר לחבר שיש קשת

ימוטו בעוונם. ולכן מי שרואה קשת צריך להתעורר בעצמו לשוב מחטאיו ולדאוג שזכותו יגן עליו ועל בני דורו, ולא לספר לאנשים אחרים שהגיעו למצב כזה.

ובשו"ת שלמה חיים להגרי"ח זוננפלד ז"ל (ס' קמב) כתב שאף שבזה שיספר לחברו שיש קשת יוכל חברו לברך עליו, אין לספר לו משום מוציא דיבה. וכמו בכל שמועות רעות שאין לספר הגם שמברכים עליהם דיין אמת. - ויש ללמוד מזה מקל וחומר בן בנו של קל וחומר שיש להימנע מלדבר ולפטפט על הדור כמה הוא מקולקל וירוד חס ושלום משום מוציא דיבה אפילו אם הכוונה לטובה, וגם בזמנים שצריכים לעורר את לב הקהל ולהוכיח יש לעשות הדבר בחכמה.

והכלי יקר (שם ד') כתב דבר נפלא שבאמת גם בימי רשב"י היה קשת בשמים, אלא שלא היו הבריות חוקרים אחר הקשת ולא השתדלו לראותו, וזה הכוונה שלא נראתה הקשת בימיהם, שלא היו חוקרים אחריו. כי בכל דור דור שהיו יראים מן הפורעניות ולא היו בדור צדיקים שיגינו עליהם, תלו עיניהם באות הקשת והיו מסתכלים אחריו. ואילו בימי רשב"י ורבי יהושע בן לוי שהיו מגינים על בני דורם היו סמוכים על כוכם של זקנים ולא היו צריכים להסתכל אחר הקשת. ע"כ. ולפי זה מובן יותר למה אסור לספר לחברו שיש קשת, שהקשת בעצמה אינו מוכיח על מצב הדור, אלא ההסתכלות והחקירה אחריו, ובזה שמספר לחברו מראה שחוקר אחריו.

כתב **החיי אדם** (כלל סג דין ט) מצאתי בספר אחד ששמו נעלם ממני שאין להגיד לחברו שיש קשת מטעם מוציא דיבה. וכך הביא **המשנה ברורה** (ס' רכט סק"א) אין כדאי להגיד לחברו שיש קשת מטעם מוציא דיבה.

ולכאורה יש לתמוה על זה שהרי בתורה נאמר 'ויאמר אלקים אל נח זאת אות הברית אשר הקמותי ביני ובין כל בשר אשר על הארץ', ומשמעות הפסוק היא שהקב"ה מראה את הקשת בענן כדי שיראוהו בני אדם ויחזרו בתשובה, וכפי שכתב **הספורנו** על פסוק זה: היא אות הברית, ועליו ועל כיצא בן מוטל להתעורר בהראותה, ולהעיר בני הדור לשוב להשכיל להיטיב. ע"כ. וכן פירש **האלישיך הקדוש** (ט ד') על הפסוק 'ונראתה הקשת' שעל ידי שיראוהו בני האדם יתנו לב לשוב. ואם כן מאחר שכוונת הקב"ה להראותו לבני אדם כדי שיחזרו בתשובה, לכאורה היה ראוי לכל אחד להראותו כדי שיחזרו בתשובה.

ואפשר להסביר שאף שהקשת יש בו כח להגן על הדור שלא להביא מבול, ויש בו כח להזכיר ברית עולם, מן הראוי שלא להשתמש בכח זה, כפי שמצינו שהשתבחו דורו של רשב"י ורבי יהושע בן לוי שלא נראתה הקשת בימיהם מפני שהיו מגינים על בני דורם מכח עצמם, מפני שכל הקשת יש בו גילוי גדול של כבוד אלקים ואין מן הראוי להשתמש בו, ואפילו להסתכל ולהתבונן בצבעי הקשת נפסק **בשולחן ערוך** (שם ס"א) שאסור משום גילוי השכינה, והוא גנאי לדור שקילקלו כל כך והוצרכו לכח וגילוי גדול כזה בשביל שלא

נשים היו לוקחות עשבים לבשל כשחלו, ועושות אם יחיה שבעת ימים יתרפא ואם למות שימות בתוך השבעה ימים. וכן מי שנכפה היה אחד מלחש לחישות, אם יתרפא יתרפא בתוך תשעה ימים ואם לאו היו מתים בדין שממיתים את האדם קודם זמנו, זה דומה לרבי חנינא בן תרדיון שלא רצה לפתוח פיו כששרפוהו שלא לקרב מיתתו. עכ"ל.

מתן חיסונים

התפארת ישראל (יומא פ"ח בועז אות ג) כתב על פי זה שמותר לקחת חיסונים על מחלת הפאקקע"ן שהיה בזמנו, אף שאחד מאלף מת על ידי החיסון. שאם שמותר לסכן חיי שעה בשביל ספק של חיי עולם, אף שגם חיי שעה חשובים כחיים נצחיים, כיון שחיי עולם הם יותר חשובים. כל שכן שמותר לסכן את עצמו בסכנה קלושה לעומת סכנה גדולה יותר, ומכיון שאם יתהוו בו הפאקקע"ן הטבעיים הסכנה קרובה יותר, לכן רשאי להכניס את עצמו בסכנה רחוקה כדי להציל את עצמו מסכנה קרובה. - אך כאמור יש לדון בכל חיסון לגופו עד כמה החיסון מועיל לאותו חולי, ועד כמה החולי ממית, ועד כמה החיסון מסכן חיים.

החיים להגאון רבי שלמה קלוגר ז"ל (הגהות חכמ"ש שם) פסקו כן, שמותר לעשות טיפולים רפואיים למחלה הממית אם יש סיכוי שיגן להצילו בזה, גם אם יתכן שהטיפול יגרום להמית יותר מהר. **והגאון רבי חיים עוזר ז"ל** בספרו **אחיעזר** (ח"ב סי' טז אות ו) האריך בזה והוסיף שחולה סופני שנתיאשו הרופאים מרפואתו ואפשר שינצל על ידי ניתוח, אף אם הניתוח מסוכן מאוד וקרוב יותר שימות מהרה, כל זמן שאפשר שיתרפא אף באופן רחוק מתרפאים בזה. **ובשו"ת אגרות משה** (יו"ד ח"ג סי' לו ד"ה אבל כיון) דן בזה וכתב דלדינא כיון שהאחיעזר מתיר מי יוכל למחות במי שרוצה לסמוך עליו ולעשות הניתוח. וכן הוכיח בתשובה (ח"ב סי' נח) מהמעשה הנ"ל שהיה מותר להם ליפול אל מחנה ארם אף שודאי יותר קרוב למלחמה שימיתו, אלמא דלחיי שעה לא חיישינן אף כשהצלה הוא בספק רחוק ויותר קרוב שיהרגם תיכף.

אמנם כאמור כדי להכריע בשאלה כזאת צריכים להיות מתון מאוד ולברר אצל גדולים וחכמים, שלפעמים הרופאים מציעים כל מיני תרופות נסיוניות שיתכן שאינם נגדרים בהלכה בכלל 'ספק הצלה', ואז אסור לקחת התרופה אם יש סיכוי שבגלל התרופה ימית יותר מהר. וכך מובא **בספר חסידים** (סי' תסז):

חיי שעה של יהודי

אנו חוששים שמא הוא בא ממיעוט היהודים שגרר בעיר שבה מצאו אותו בהיותו תינוק.

הדברים מבהילים מאוד, שהלא ידוע שאין בנין בית המקדש דוחה שבת ואין מלאכת המשכן דוחה שבת, גם ביאת המשיח אינה דוחה שבת, ואילו עבור הגוי שקיים ספק רחוק לגביו שמא הוא יהודי מחללים עליו את השבת, ואף על אותו ספק יהודי שמיד לאחר הצלתו יחלל שבת ויעבור על כל דיני התורה מחללים שבת להציל את נפשו. על כרחינו אנו חייבים לקבוע שחיי יהודי חשובים להקב"ה כשלעצמם, לו היה יהודי יודע כמה הקב"ה צריך אותו בחיי עולם הזה כמו שהוא, היה מקבל על עצמו כל היסורים באהבה והיה שמח בחלקו להיות שותף במעשה בראשית. עכ"ד המחכימות.

חיי שעה לעומת חיי עולם

אחת מהשאלות הקשות בטיפול בחולים היא האם מותר להעניק טיפול לחולה סופני שיש לו לפי דרך הטבע חיי שעה בלי טיפול, ויש אפשרות לעשות טיפול רפואי שמוטל בספק, יש מצב שיתרפא ויצא מהמחלה ויחיה לאורך ימים ושנים, ויש סיכון שהטיפול יגרום לתופעת לווי שעלול להמית המטופל יותר מהר. האם עדיף שב ואל תעשה למנוע הטיפול וכך יחיה חיי שעה בודאי, דעך רגע של חיי שעה שווה לערך חיי שנים ארוכות, או שעדיף להיכנס לספק אולי יצליח להירפא לגמרי.

הגמרא בעבודה זרה (כז: ב) מביאה המעשה מספר מלכים (ב ז, ד) בארבעת המצורעים שהיו יושבים בשער שומרון והיה רעב גדול בעיר מחמת המצור שהטילו מחנה ארם על העיר, ואמרו איש אל רעהו 'אם אמרנו נבוא העיר והרעב בעיר ומתנו שם ואם ישבנו פה ומתנו, ועתה לכו ונפלה אל מחנה ארם אם יחיינו נחיה ואם ימיתנו ומתנו'. ומבאר הגמרא שלא חששו לחיי שעה עד שיגיעו מחמת הרעב, ולקחו סיכון ליפול למחנה ארם אף שהם יכולים להמיתם מיד, דלחיי שעה לא חיישינן. ומטעם זה פסקה הגמרא שחולה סופני שיש לו חיי שעה מותר לו להתרפאות מגוי אף שיש לחוש שהגוי ימיתנו מיד שאולי כן ירפא אותו. וכן נפסק **בשולחן ערוך** (יו"ד סי' קנה ס"א) שחולה בודאי עתיד למות מותר להתרפאות מגוי, שבמקרה כזה שיש סיכוי לחיי עולם אין חוששים לחיי שעה.

והנה **הפתחי תשובה בהלכות אבלות** (יו"ד סימן שלט סק"א) את תשובת **השבות יעקב** (ח"ג סימן עה) שדן על פי זה במעשה שהיה על חולה שהרופא קבע שלפי מצבו הנוכחי יוכל לחיות ימים ספורים בלבד, ועל ידי רפואה מסוימת יתכן שתרפא אותו לחלוטין אף מאידך יתכן שתמיתוהו על אתר ויאבד את אותם הימים שהיה יכול לחיות, שמותר לנסות לעשות את הטיפול. אך הוסיף שחייבים מאד להיות מתונים בשאלה זו והואיל ובאים לשפוט בזה דיני נפשות ממש והתורה קבעה שכל המאבד נפש אחת מישראל כאילו איבד עולם מלא.

גם **בגליון מהרש"א** (יו"ד סי' קנה שם) **ובספר**

השבוע למדנו שמחללים שבת בשביל פיקוח נפש של חיי שעה, ולכן מותר לחלל שבת אפילו רק כדי להאריך חיים של כמה דקות לחולה מסוכן, כן נפסק **בשולחן ערוך** (סי' שכת ס"ד); מי שנפלה עליו מפולת אפילו מצאוהו מרוצץ שאינו יכול לחיות אלא לפי שעה מפקחים את הגל.

חיי שעה בלי שמירת מצות

והנה **בשו"ת הלכות קטנות למהר"י חגיז** (ח"ב סי' לח) הסתפק אם מותר לחלל שבת כדי להאריך חיי שעה של יהודי כשידוע שלא יוכל לקיים שום מצוה באותה שעה, וכשיטה זו העלה גם **הבית מאיר** (סי' של) שאסור לחלל שבת על לידת תינוק שנשבה שמוחזק לצאת לתרבות רעה. אך **הגאון רבי עקיבא איגר** (מובא שם בחילופי מכתבים) השיב להגאון הבית מאיר וכתב לו: 'כיון שדרשו חז"ל וחי בהם ולא שימות בהם אמרינן דהתורה חסה על נפש מזרע ישראל ומותר חילול שבת כדי להחיות נפש מזרע ישראל גם אם לא יקיים שום מצוה, והדבר בעיני קשה למאוד להחליט דעת כבודו ע"כ.

וכן העלה **המשנה ברורה** (בביה"ל שם) שמהפסוק 'וחי בהם' נלמד שאפילו חולה שלא יוכל לקיים שום מצוה וגם לא יוכל להתוודות בזמן שמאריכים לו את החיים, ולא עוד אלא שאפילו אם ידוע שלאחר שיתרפא לא ימשיך לקיים מצות, אף על פי כן מחללים שבת בשביל להאריך חיי שעה של יהודי. והטעם היא כפי שכתב **הרמב"ם** (פ"ב ה"ה) שמהפסוק 'אשר יעשה אותם האדם וחי בהם' נלמד שאין משפטי התורה נקמה בעולם אלא רחמים וחסד ושלום בעולם, ולא חייבה התורה על שמירת המצות כששמירת המצות יביא למיתת חס ושלום.

מהותו של יהודי בעולם הזה

בספר פרקי מחשבה להגאון רבי עזריאל טאובער ז"ל (מהותו של יהודי עמו' מח) האריך שמהלכה זו יש ללמוד כח הטמון בחיי יהודי בעולם הזה, וכך הוא כותב:

באחד מרציפי הרכבת בחוץ לארץ נמצא תינוק קטן מושלך, איש לא הבחין בו עד שהגיע יהודי ומצאו בלא אומר ודברים ומחליט לקחתו לביתו, לאחר בירור פרטי ההלכה מורה לו הרב שתינוק זה הוא גוי גמור לכל דיני התורה שהוא נמצא בעיר שרובה עכו"ם ללא כל סימני זהות יהודיים, ואם כן ההלכה היא הלך אחר הרוב, אם יש את נפשו נזכית בגוי של שבת לכל דיני התורה, שעל פי הלכה הוא גוי גמור וחייב לחלל שבת שכן גוי ששבת חייב מיתה, וכן רשאי לאכול מאכלות אסורות, וכך הוא גדל ומשמש כשבת גוי השכונתי.

לפתע באחת השבתות נופלת מפולת ומתעורר ספק שמא הוא שם ספק אינו שם מתחת למפולת ספק חי ספק מת, והנה במקרה זה ההלכה שכל עם ישראל חייבים לחלל שבת כדי להצילו, כי אין הולכין בפיקוח נפש אחר הרוב, דלענין פיקוח נפש

בצל האילן הגדול:
ימי ראש השנה הק' בצילא
דמהימנותא על ציונו של
רביה"ק בעיר עוז לנו אומן:

חבורתנו, הרה"ח ר' חיים בנימין וורטהיימר זצ"ל, כאשר כלל בני הקהילה נטלו חלק במגבית המיוחדת שהתקיימה בימים שלפני ראש השנה.

בערב ראש השנה, קודם תפילת מנחה, הוכנס ספר התורה להיכל בית הכנסת בריקודי עוז לכבודה של תורה. המשך הריקודים וסעודת השמחה התקיימו במוצאי החג, בשילוב ריקודים נלהבים על נועם גורלנו שזכינו לקיים את ציווי הצדיק.

במוצאי ראש השנה התקיימו ריקודי הקודש בהיכל הסעודות בעוז ותעצומות, להודות ולהלל על הזכות הכבירה שנפלה בחלקנו להיות אצלו על ראש השנה.

"ומי שזכה להיות אצלי על ראש השנה - ראוי לו לשמוח מאוד מאוד!"

ופינת הקאווע שטיבל' שקקה חיים לאורך כל שעות היממה עם משקאות, מיני מאפה וכל הנדרש לתועלת באי הקיבוץ.

הימים הקדושים עברו מתוך התעלות והתרוממות הלב. בפרט בלטו התפילות הנרגשות בהתאסף ריבוי עם ודיבוק חברים - "ויתנו לך כתר מלוכה".

גם סעודות החג - "אכלו משמנים ושתו ממתקים כי חדות ה' היא מעוזכם" - התקיימו בצוותא חדא, בניגוני דבקות ובריקודי עוז, ברחבות ובשפע רב.

השנה נרשמו חידושים מבורכים במתחם 'קריה נאמנה': נבנו נדבכים נוספים בבניין בית הכנסת לטובת לינת הבחורים, וכן הוכנס ספר תורה מהודר להיכל בית הכנסת הגדול. ספר התורה, שישמש בעז"ה בימי ראש השנה הקדושים, לעילוי נשמתו ולזכרו הבלתי נשכח של ראש

גם השנה ב"ה זכינו במתנת חינו ממעל לחוג את ימי ר"ה הנעלים בצילו של צדיק הדורות ולקיים את ציווי מה שאמר - "הראש השנה שלי עולה על הכל".

בני קהילתנו זכו להסתופף במתחם 'קריה נאמנה' יחד באחדות ודיבוק חברים מופלאה. ימי הרת עולם נחוגו יחד ברחבות ובישוב הדעת מופלא, בדיבוק חברים ובצוותא - בתפילות נלהבות ובסעודות החג המרוממות כדת היום, בדיבוק חברים ובלהבת אש קודש.

לרווחת אלפי משתתפי הקיבוץ הועמדו גם השנה התנאים הנדרשים כדי שיוכלו לחוג את ימי החג בישוב הדעת: היכל בית הכנסת המרווח והמפואר, ולצידו המקווה הגדול שהוכן כראוי וכנכון לשרת את אלפי המשתתפים בתדירות ובאופן רציף.

גם בחלק הגשמי: הארוחות הוגשו ברחבות ובשפע רב,

אור בהירות הדרך: הנסיעה הקדושה לעבר 'הציון המצוינת' במסגרת "חבורות הבחורים".

כמו כן, ביום הראשון נערך מעמד מיוחד של קביעת מזוזה לגדבך הנוסף של לינת הבחורים בבניין בית הכנסת המפואר, על ידי ראשי החבורות.

היציאה חזרה לעבר ארץ הקודש התקיימה ביום שלישי, ד' תשרי, בבוקר, מיד לאחר תפילת שחרית, כאשר גם נסיעה זו נרשמה באחדות ובאופן מרום במיוחד.

עם הגעתם לארץ הקודש, התקיימה בשדה התעופה מחאה וזעקה על גזירת הגיוס הנוראה המרחפת על בחורי ישראל, ועל הפשע הנורא במניעת נסיעתם של רבים מאברכי ובחורי אנ"ש.

גם הפעם ניכרו במיוחד החשיבה, ההשקעה והמסירות בכל פרט מצד המארגנים וראשי החבורות. מרהיב היה לראות את בחורי החמד מוסיפים לנצל את זמנם בלימוד תורה ובשיחות חברים במשך הנסיעות הממושכות כראוי לימים קדושים אלו, עד שובם לארץ הקודש בשלום - עמוסים ומלאים בכל טוב ובהשפעות קדושות.

'אחלי שאזכה לראות את אור בהירות הדרך'.

את תפילת המנחה התפללו בצל ציונו הקדוש של הרה"ק ר' אלימלך מליזענסק זי"ע"א, כאשר במקום הוכנה עבור הבחורים ארוחה מפוארת. בהמשך המסע עצרו לתפילה נוספת בציונו של אור שבעת הימים **הבעל שם טוב הק' במז'בוז'.**

הימים הקדושים בצל הקודש עברו על בחורי החבורות בהתלהבות והתרוממות, בסדרי תורה ותפילה וסדר יום מבוקר עד ערב. בשעות אחר הצהריים נערכו 'חבורות' מיוחדות עם ראשי החבורות, העושים מלאכתם נאמנה ומשקיעים עמל וזיע רב על כל פרט ופרט, כדי שיזכו להתעלס באהבים ולנצל נכונה כל רגע ורגע מהשעות בצל הקודש.

במהלך הימים נמסרו דרשות מיוחדות לבחורי החבורות מפי הרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א, הרה"ח ר' בנימין פראנק שליט"א והרה"ח ר' יעקב נתן אנשין שליט"א, אשר עוררו את הלבבות לקראת ימי הרת עולם וברוממות הזמן והמקום.

הנסיעה הקדושה לעבר הציון המצוינת והשהות באומן במסגרת 'חבורות הבחורים' כבר יצא שמה ללהילה כאחד מהפרויקטים החשובים והנחוצים ביותר במסגרת חבורות הבחורים במשך ימות השנה. הנסיעה יחד בחבורה בראשות ראשי החבורות, השהות ב"קריה נאמנה" בתורה ובתפילה בצוותא, הלינה, ההליכה לציון רבינו הקדוש ובכלל כל סדר היום בקריה נאמנה - מהווים עניין מרכזי וחשוב עד למאוד כך שבסיעתא דשמיא מרובה מהווים הם ימים של התעלות והתרוממות בצל הקודש.

הנסיעה הקדושה יחד בחבורה מהווה תכלית ומטרה בפני עצמה; ובפרט אצלנו, האמונים על דברי רבינו הקדוש - כי הנסיעה אינה רק אמצעי להגעה למקום גניזתו, אלא מטרה בפני עצמה: לראות את אור בהירות הדרך.

כך, ביום שני, כ"ה באלול, מיד לאחר אמירת סליחות, נתאספו יחד כלל בחורי החבורות לצאת לנסיעה הקדושה בצוותא חדא, מכל רחבי ירושלים ובית שמש, באוטובוסים מאורגנים לעבר שדה התעופה. שם עברו בקבוצות, בצוותא ובהתרוממות, בקדושה ובשיחת חברים.

עשות צדקה וחסד: מגבית ראש השנה וחלוקת החג במסגרת ארגון "למען אחי"

לבית שהושקע בו מחשבה רבה למען יצא דבר השלם.

בתוך כך, כחלק מפעילות החסד השוטפת ולקראת ימי חג הסוכות ההעל"ט, יצאה לפועל חלוקת עופות למאות משפחות ברוכות ילדים מבני הקהילה. החלוקה הושגה הודות לפעילותם הנמרצת של מנהלי הארגון, במטרה להביא את שמחת החג והרחבת הדעת לכל בית ובית.

בארגון החסד "למען אחי" מסכמים בסיפוק רב את הצלחת המגבית השנתית שנערכה בימי ראש השנה הקדושים בקריה נאמנה שבעיר עוז לנו אומן. השנה נרשמה התגייסות מיוחדת ומרגשת של כלל הציבור, אשר נרתם שכם אחד לתמיכה בפעולות הנשגבות של הארגון דרך לקיחת "יום בשנה" - לטובת עזרה וסיוע במצרכים בסיסיים עבור בני הקהילה.

כמו"כ לקראת ראש השנה חולק הלוח המפואר

כינוסי קודש ומעמדי חיזוק לנשות הקהילה לקראת ראש השנה תשפ"ז:

החיל בדבר גודל מעלתן וזכותן של נשות דקא זכין, אשר חלקן ביומא דראש השנה אינו נגרע, וידן כיד בעליהן להיות חלק מעבודת הקודש ותיקון הבריאה וכן הופקו עבורן תוכניות מרהיבות עין לגלות את דבר יקרות מעלתן. המשתתפות הסבו סביב שולחנות ערוכים בטוב טעם ובהדר, בכינוס שנועד מחד לקרב את הלבבות ולהעמיק את הכרת הזכות הגדולה, ומאידך להדגיש את גודל האחריות והתפקיד לעמוד לימין הבית ולסייע בכל הנדרש.

לקראת ימי הרחמים והסליחות וראש השנה תשפ"ז, התקיימו כינוסים מרוממים לנשות הקהילה בירושלים ובבית שמש.

בירושלים נערך הכינוס באולמי "חינוך ירושלים", ובבית שמש באולמי "אהל פייגא" בהשתתפות מקיפה של מאות משתתפות מנשות קהילתנו.

במהלך הכינוסים הושמעו דברים לעורר את לבבות נשות

'בין הזמנים' במסגרת חבורות הבחורים וצעירי הצאן:

ההתבודדות, כראוי וכיאות ליום קדוש ונשגב זה. גם בחבורות "צעירי הצאן - צאן יוסף" נרשמה התעלות מיוחדת במסגרת חבורות "בין הזמנים", בניצוחם של המשיחים המסורים שליט"א.

מדי יום ביומו, לאחר פת שחרית, התיישבו התלמידים להגות בתורה הקדושה בסדרי לימוד מיוחדים בהלכות סוכה, ובשעות אחה"צ בספר הקדוש "אוצר היראה", להכנת הלבבות לקדושת החג תוך הקפדה על ניצול הזמן כראוי.

הפעילות התקיימה בשני המוקדים: בירושלים - בהיכל קהילתנו, ובבית שמש - בהיכל ישיבתנו הק'.

גם בשעות של אחה"צ התקיימו סדרי לימוד במסגרת חבורות הבחורים: בירושלים - בהיכל קהילתנו, ובבית שמש - לפני הצהריים בבית מדרשנו "משכן שלמה", ולאחר הצהריים בבית מדרשנו "אהל הדסה".

ביומא דהילולא של רבינו הק' נערכה סעודת הילולא מיוחדת לכלל הבחורים. הסעודה התקיימה בשכונת רמות, בבית הכנסת על שם הרה"ח ר' אברהם ויצהנדר ז"ל. במהלך הסעודה נשמעו דברים מלהיבים מפי הר"ר מרדכי יעקב רוטנברג שליט"א במשנת רביה"ק ובעצותיו הקדושות המבקיעות את גידי קשיות הלב.

לאחר סעודת ההילולא שמו את פעמיהם לעבר הציון הק' של שמואל הנביא, שם קיימו בשדות מסביב את עצת

במסגרת חבורות הבחורים, נערכה גם השנה, כבכל שנה, ישיבת "בין הזמנים" במתכונת של סדרי לימוד מרוממים, תוך דיבוק חברים ובמטרה לנצל נכונה ימים נעלים אלו. סדר היום נפתח בשעות הבוקר המוקדמות בנסיעה לשדה להתבודדות ולהשיח את הלב בין עצי היער לפני הבוקר, ולאחר מכן התקיים סדר כולל בוקר ותפילת שחרית בהתלהבות ובאש קודש.

לאחר פת שחרית התיישבו הבחורים לסדר לימוד, שבו עסקו כלל הבחורים בהלכות שבת במסגרת "העמוד היומי", כולל מבחנים מקיפים, לצד סדר לימוד מיוחד בהלכות 'בורר וסחיטה' שבהלכות שבת וסדר מיוחד במסגרת ה'תורה הזמנית'.

הנהלת המוסדות בחלוקת "שמחת החג" לקראת חג הסוכות:

נעשה כל מאמץ אפשרי כדי להכניס אור ושמחה בתי משפחות אנשי שלומנו, ולהקל ולו במעט על ההוצאות הכבירות.

בקר בני הקהילה הביעו הערכה עמוקה להנהלת המוסדות ולעוסקים במלאכת הקודש, אשר פועלים במסירות רבה לרווחת הכלל ומאפשרים למאות משפחות לקבל את ימי הרגל מתוך הרחבת הדעת ושמחה גדולה.

תכונה נרגשת נרשמה בימים שלפני חג הסוכות בקרב מאות משפחות אנ"ש בירושלים ובבית שמש, עם השלמתה בהצלחה של חלוקה נרחבת בשר ודגים ומטעמים לקראת ימי החג.

בהנהלת המוסדות מציינים כי ההיערכות לחלוקה דרשה משאבים מרובים, בפרט נוכח העלויות הגבוהות וההוצאות השוטפות של ימי חודש תשרי. עם זאת,

אשרי עין ראתה: עולו ואיתכנשו להילולת רביה"ק:

לדורות של רבינו, אשר אישו הגדולה עדיין יוקדת בקרבנו ולא נס ליחה, כאשר רבבות אלפי ישראל בכל רחבי תבל מתחממים לאורו, הולכים בדרכיו ומקיימים את עצותיו הנוראות.

אחר הדברים פצחו כלל המשתתפים בריקודים נלהבים, להודות ולהלל להשי"ת על שזכינו להתקרב לרביה"ק. לאחר מכן נעמד הציבור לתפילת ערבית, ומשם המשיכו למעמד שמחת בית השואבה, בתופים ובמחולות למשך שעות ארוכות - להודות ולהלל לה' יתברך אשר שם חלקנו ממקורבים לצדיק ושזכינו לדעת מעצותיו ומזיו דרכיו האמיתיות. ומי שלא ראה שמחה זו - לא ראה שמחה מימיו.

תודה מיוחדת והכרת הטוב נרשמה למוסדות **חוט של חסד**, אשר במאור פנים הטו חסד והעמידו לרשותנו את הסוכה הענקית באופן מסובסד למען קיום הילולת הרבנית, ישלם להם הקב"ה כגמולם הטוב וזכות רביה"ק יעמוד בעדם.

הסיום נשא הגה"ח ר' **יעקב שלמה מוזסון** שליט"א כאשר בדברים נלהבים עורר את הציבור על יקרת התמדת התורה ומעלתה, ועל כך שדוקא בהתקרבות לרבינו הקדוש מקבלת התמדת התורה יתר עוז ותוקף בשמחה ולהב קודש. במהלך המעמד נשמעו דברים חוצבי להבות מפי הרה"ח ר' שלמה רובינפלד שליט"א, אשר בדברי פי חן העלה אבוקות אור במשנתו לחיים של רביה"ק.

במהלך הריקודי קודש נשמעו דבריו הבהירים של הגה"ח **רבי משה קרמר** שליט"א על יקרת מעלת השמחה בחג שביכולתה להשפיע על כל השנה כולה.

את המזמר פיארו חשובי וזקני אנשי שלומנו: הגה"ח ר' **משה קרמר** שליט"א, הגה"ח ר' **יעקב שלמה מוזסון** שליט"א הרה"ח ר' **חיים שלמה ראטנברג** שליט"א, הרה"ח ר' **בצלאל פרידמן** שליט"א והרה"ח ר' אברהם יארבלום שליט"א והרה"ג ר' **משה בראנדסדופער** מו"ץ דעתינו.

במשאות היוקדים העלו על נס את מורשתו הכבירה

מה נהדר היה המחזה בהתאסף כל חברי קהילתנו, זקנים עם נערים, למעמד הילולת המרכזי שנערך ברוב פאר והדר בסוכה הגדולה במתחם **חוט של חסד** בעיה"ק ירושלים לכבודו של רביה"ק ולכבוד החג בשילוב שמחת בית השואבה. סעודת המצווה נערכה בטוב טעם וביד רחבה, בבשר ודגים וכל מטעמים כדת היום לכבודו של רביה"ק, בראשות גדולי וזקני משפיעי אנ"ש שליט"א.

במהלך מעמד הילולת הנשגב נשמע שיחות נפלאות בגדולת יום זה ובמשנתו הטהורה של רבינו הקדוש זיע"א בעל הילולא, בשיאו של המעמד נשמעו דברים להטים מפי ראש החבורות, הרה"ח ר' **שאוול סירוטה** שליט"א, אשר בדברים יוקדים עורר את הציבור בעניין "סמכו על כוחי" ועל הכוח שיש לכל יחיד ויחיד להתחדש ביתר שאת בדרכי ההתקשרות לכלליות נשמות ישראל.

במהלך המעמד נערך **סיום מסכת חולין** שנלמדה במסגרת הלימוד ע"י **מפעל הש"ס** דקהילתנו, כאשר את דברי

ו ש ם נ ע ל ה ו נ ר א ה :

נסיעה לעבר מול מקום מקדש במסגרת צעירי הצאן "צאן יוסף"

ומבקש.

בהמשך המעמד שרו התלמידים יחדיו ניגוני קודש
בכיסופים ובהתעוררות רבה, בתפילה לבניין בית מקדשנו
במהרה

מקום המקדש, נשמעו דברים מלהיבים מפי משגיחי
החברות על רום מעלת היום ועל הילולת רביה"ק, ועל
ההשפעה הנצחית שהשאיר לנו רבינו הקדוש - אשר
עצותיו הזכות חיים, קיימים ומפעמים בלב כל דורש

במסגרת חברות "צעירי הצאן - צאן יוסף", נערכה נסיעה
מיוחדת ומרוממת מול מקום המקדש, לעלות ולראות מול
פני הקודש ולהתחנן על בניין בית מקדשנו.
הנסיעה התקיימה ביומא דהילולא של רביה"ק שם, מול

ב י ת י ע ק ב א ל ו ה נ ש י ם :

סעודת הילולא מרכזית ביומא דהילולא של רביה"ק לבנות הנעורים במסגרת "בנות ברסלב"

וחיזוק במשנת בעל הילולא, תוך עמידה על
הצורך החיוני של כל בת ישראל ללכת בדרך
הצדיק ולהישמע להדרכותיו. כמו כן, הודגשו
הדרכים והאופנים המעשיים שבהם יכולה בת
ישראל להידבק במורשתו ולקיים את עצותיו
הקדושות בחיי היומיום.

ביומא דהילולא של רבינו הקדוש, התקיימה
סעודת הילולא מרכזית לכלל בנות הקהילה
באולמי "מסילת ישרים" בירושלים עיר
הקודש.

במהלך הסעודה נשמעו דברי התעוררות

נסיעה מרוממת לקברי צדיקים במסגרת פתיחת הזמן לחבורות הבחורים:

בהשתתפות בחבורות השבועיות, המהוות יסוד איתן
וערובה לעוצם ההתקשרות.

לאחר סיום הכינוס המשיכו הבחורים לפקוד עוד מספר
קברי צדיקים, ובהם ציוניהם הקדושים של אביו ורבא
וכן התנא רבי יהונתן בן עוזיאל, כשהם ממלאים חפניהם
בישועות ובסייעתא דשמיא לקראת זמן החורף הבעל"ט.

שמיים ולהצלחת מוסדותינו הק'.

משם שמו את פעמיהם לעיר הקודש צפת, שם נערך מעמד
פתיחת הזמן בבית הכנסת "פאר הנצח". סביב שולחנות
ערוכים כיד המלך נשמעו דבריו הבהירים של ראש
החבורות, הרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א, אשר בדבריו
עורר את הבחורים בגודל מעלת ההתקשרות לצדיק
האמת, והדגיש את התועלת המרובה שיש לכל בחור

ביום ד' פרשת בראשית התקיימה נסיעה מרוממת עבור
בחורי החבורות לעבר קברי צדיקים, תנאים ואמוראים
זיע"א, להעתיר בתפילה ובתחנונים לקראת "זמן החורף"
הבעל"ט.

תחילה הגיעו הבחורים לאתרא קדישא מירון, אל ציונו של
התנא האלוקי רשב"י. שם התפללו תפילת מנחה ברוב עם
והעתיירו בתפילה ובתחנונים להצלחתם בתורה וביראת

וּמִי שֶׁהִיא אֶצְלִי:

כינוס חיזוק והתחדשות במסגרת חבורות האברכים, בשילוב סעודת הודאה מרוממת על הזכות להסתופף בצל רביה"ק בימי ראש השנה:

התחזקות בעבודת ה' והשייכות לרביה"ק.

בסיום המעמד נפרצו מעגלי שמחה, וכל הציבור יצא בריקודי קודש נלהבים ומרוממים במשך שעות, מתוך הודיה ועמוקה על הזכות להשתטח על הציון הקדוש בראש השנה, ומתוך תחושת "אשרינו" גדולה על שזכינו להסתופף בצל הצדיק.

בסיום הדברים יצאו כלל הציבור בריקודי קודש להודות ולהלל על שזכינו להיות על ציונו הק' על ראש השנה ועל גודל האשרינו שזכינו להסתופף בצל צדיק.

התודה והברכה להנהלת חברת הנסיעות "דרך צדיקים" אשר נטלו חלק נכבד בהוצאות כינוס לשם שמים וז.

ההתקשרות עשרות מונים, ומעניקה כוח לשאוב חיות דקדושה לכל ימות השנה.

לאחר תפילת ערבית ברוב עם, הסבו כלל האברכים לסעודה רבתי כיד המלך, להודות ולהלל להשי"ת על שזכינו להסתופף בצל הצדיק בימי ראש השנה הקדושים - זכות עצומה אשר בעטיה ראוי לנו לשמוח כל השנה.

במהלך הסעודה נשמעו דברים מתוקים וערבים לחך מפי הרה"ח ר' אברהם צבי גלינסקי שליט"א, אשר הרחיב בטוב טעם ודעת ובמתק שפתיים על המעלות הנשגבות בהתקבצות יחד מדי שבוע בשבוע, ועל התועלת העצומה והרוחנית שניתן להפיק ממנה בדרכי ההתקשרות.

ביום ה' פרשת בראשית התקיים כינוס רב רושם ומרומם במושב יסודות, בהשתתפות מאות מאברכי החבורות, אשר התקבצו ובאו כדי להתחזק ולהתחדש יחד ביסוד התקשרות איתן, ובפרט בעניין ה "תחזיקו עצמכם יחד" וההקפדה על ההשתתפות הקבועה בחבורות מדי שבוע בשבוע.

במהלך הכינוס נשמעו דברים נלהבים וחוצבי להבות מפי ראש החבורות, הרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א. בדברי פי חן חוצבי להבות הרחיב על גודל החוב והזכות בהתקשרות לצדיק הדורות, והדגיש בדבריו כי עצם ההיאחזות והאחדות יחד במסגרת החבורות מעצימה ומכפילה את

אשרי עין ראתה:

מעמד הצטרפות לחבורת "בני חורין" לצעירי האברכים והחתנים:

הר"ר שמעון פנחס ליכטנשטיין שליט"א, אשר בדבריו פי חן הרחיב על אודות הסכנות המצויות והרוח המנשבת בחוצות. בדבריו ציין את הזכות שנפלה בחלקו של דורנו לעמוד איתן כנגד ניסיון זה, ואת אשריה של קהילתנו הקדושה שרוב-רובה נמנים עם חבורה קדושה זו, המתנזרת כליל מכל שייכות לאינטרנט ולאיימיל.

בשיאו של המעמד חתמו כלל המשתתפים כאיש אחד בלב אחד על קבלה קדושה להיכתב ולהיחתם בספרן של בני חורין להתנזר כליל מכל שימוש באינטרנט, ובכלל זה גם מאיימיל. בסיום הכינוס פצח הציבור בריקודי קודש נלהבים, מתוך שמחה והודיה על נועם גורלם שזוכים הם לעמוד בעוז ובגאון מול ניסיונות התקופה ומשעבודי הבלי הנסיונות.

ביום ג' פרשת בראשית התקיים כינוס מרומם לכלל צעירי האברכים ולבחורי החבורות המתעתדים להקים את ביתם, אשר במהלכו הצטרפו ללגיונו של מלך במסגרת "חבורת בני חורין" להיות מאותם בני עליה המתנזרים בהתנזרות מוחלטת מפגעי הטכנולוגיה.

הכינוס התקיים בבית מדרשנו ברמה ד' בבית שמש. במהלך המעמד נשמעו דברים חוצבי להבות ומעוררים מפי ראש החבורות, הרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א, אשר בדבריו נגע בסכנות העצומות האורבות כיום לכל בית ובית, והדגיש כי העצה היחידה והנכונה למול פגעים אלו היא להעמיד חומה בצורה, לבצר את החומות בתפילה ובמלחמה שערה. בהמשך הכינוס נשמעו דברים קילורין לעיניים מפי

סקירה נרחבת מהנעשה והנשמע בבתי מדרשינו בירושלים ובית שמש במהלך ימי ירח האיתנים:

השנה נערכו מעמדי ההקפות השניות באופן ייחודי, כאשר כל בית כנסת ערך את המעמדים בפני עצמו - דבר אשר, כפי שהעידו הרבה מהמשתתפים, הביא לתועלת גדולה ולשמחה וחדווה מיוחדת מתוך דיבוק חברים ואחדות הלבבות.

באחד מימי המועד התקיימה שמחת בית השואבה משותפת לכלל בני קהילתנו בירושלים בהיכל קהילתנו ובבית שמש בבית הכנסת "אהל הדסה" ברוב עם ובאחוות רעים, לשמח בשמחת יהדותנו ולשאוב מים בששון ממעיני הישועה.

ימי ירח האיתנים וימי החג והמועד המרוממים חלפו ועברו על מתפללי בתי מדרשינו בירושלים ובבית שמש מתוך התעלות מיוחדת והתרוממות עילאית באופן הנשגב ביותר.

זמנים קדושים אלו, שבהם מתעלים הלבבות בשמחה ובחדווה מחד, ומאימת הדין מאידך; עת חוגגים את ימי החג וימי ההוד מתוך שמחת החג ועולזים בשמחת התורה במסגרת בתי המדרשות - מהווים הם עת נאות ונכון לדיבוק חברים מתוך התלהבות והתרוממות הלב באש קודש. בכך ננסכים כוחות חיות חדשים בעבודת ה', ונמשכות השפעות קדושות מהימים הק' למשך כל ימות השנה כולה.

בית מדרשינו "אהל הדסה"

שבה נשמעו דברי פי חן מפי הרה"ח ר' שמעון אנשין שליט"א, אשר העלו אבוקות אור במשנתו הטהורה ובדרכיו של הנחל נובע.

את מעמד ההקפות השניות מציניים שם בסיפוק רב ובשמחה עצומה, כאשר כלל הציבור רקדו ופיזזו לכבודה של תורה בדיבוק חברים עד השעות הקטנות של הלילה. כמו כן, ראוי לציין כי במהלך כל ימי המועד התקיימו דרך קבע שני מניינים - מניין ותיקין ומניין שני - כאשר שניהם התנהלו ברוב עם, מתוך תפילה בכוח והתלהבות עילאית.

בבית הכנסת "אהל הדסה" ניכר השנה חיזוק מיוחד ומרומם בקרב בחורי בית הכנסת, זאת הודות למבצעים מיוחדים שנועדו לעודד ולחזק את שמירת הזמנים והתפילה בכוח, מה שרומם את היכל בית הכנסת כולו באופן עילאי טפח וטפחיים.

ביומא הדילולא של רביה"ק נערכו שתי סעודות הילולא מרוממות: האחת התקיימה מיד לאחר תפילת ותיקין, ובה נשמעו דברים מלהיבים ויוקדים מפי הרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א; והשנייה התקיימה לאחר מניין שני,

היכל קהילתנו בירושלים

בהם ניסים לאבותינו בהמחשה חיה וברמזת ייחודית. כמו כן נמסר שיעור מקיף בדין האיסור לשוב לארץ מצרים והנוגע למעשה כהיום, מפי הגאון ר' יואל רובין שליט"א - שיעורים נעלים אלו רוממו את ימי המועד, וכמאמר חז"ל שלא ניתנו מועדים לישראל אלא בכדי שיעסקו בתורה.

מלבד זאת, השקעה מיוחדת ניכרה השנה בהקמת הסוכה של היכל קהילתנו, תוך הצבת במות ייחודיות לצורך יישור השטח לרווחת המתפללים.

שיאן של ימי המועד צוין בשמחת בית השואבה רבתית ובמעמד הקפות שניות שנערכו בהתלהבות דקדושה, בריקודים סוערים ובשמחה עצומה לכבוד החג לכבודה של תורה בדיבוק חברים נפלא.

בהיכל קהילתנו בירושלים ע"ה"ק נרשמו ימי החג באופן נעלה ומרומם במיוחד, כאשר סדרי התפילות והמועדים התנהלו מתוך התרוממות הרוח והתעלות עילאית.

לקראת ימי החג, נרשמה פעילות מבורכת של ארגון "טובה וברכה", במסגרתה חולקו תווי מזון בסכומים גבוהים ונכבדים למשפחות היכל קהילתנו, דבר שהביא הרחבה עצומה ושמחת חג למשפחות המתפללים.

במהלך ימי חול המועד נמסרו מדי יום בין מנחה לערבית שיעורי תורה מרתקים בהלכה ובאגדה: ביום א' דחול המועד נמסר שיעור מיוחד בדיני ערבים והלוואות וההלכות הנוגעות למעשה ביום א' דחול"מ מפי הגאון ר' אהרן דוב רוטנר שליט"א מח"ס "ערבות כהלכה". ביום ב' דחול המועד נמסר שיעור מרתק מפי הרה"ח ר' שמואל מאיר חשין שליט"א על אודות המקומות שנעשו

בית מדרשינו "תפארת הנחל"

השואבה. זאת, בנוסף לאחד מימי המועד שבו נערכה שמחת בית השואבה רבתית בליווי כלי שיר, באופן נשגב של אחדות ודיבוק חברים. כמו כן, מעמד ההקפות השניות צוין בסיפוק רב ובהתעלות עצומה שנמשכה לאורך שעות ארוכות ומרוממות.

את סעודת ההילולא ערכו ברוב פאר והדר ובאופן עילאי ביותר, ובמהלכה נשמעו דברים מלהיבים מפי הרה"ח ר' וועלוול חשין שליט"א, שהלהיב את לבבות השומעים בדרכי ההתקשרות לצדיק הדורות. בכל יום מימי המועד התקיימו ריקודי שמחה זכר לשמחת

בבית הכנסת "תפארת הנחל" פעלה השנה מסגרת כולל "מקדש והזמנים", כאשר מתפללי בית הכנסת מתקבצים יחד מדי יום ללמוד ולהגות בתורה הקדושה כשעה לאחר תפילת שחרית, וכן בין מנחה לערבית בסדרי לימוד קבועים תוך נתינת מתן שכרה בצידה דבר שהיווה חיזוק עצום לכלל המתפללים.

בית מדרשינו "משכן שלמה"

שחרית ובין מנחה לערבית, ומתן שכרה בצידה דבר שהיווה לחיזוק עצום והתעלות מיוחדת במהלך ירח האיתנים. בימי חול המועד התקיימו דרך קבע שני מניינים - מניין ראשון ותקין וכן מניין שני ברוב עם. במוצאי יו"ט ראשון התקיימה שמחת בית השואבה רבתית באווירה מרוממת מתוך שמחה של מצוה לשוש ולשמוח בשמחת יהדותינו.

בליל הילולת רבינו הקדוש זיע"א התקיימה סעודת ההילולא רבתית, בשילוב סיום מסכת חולין ברוב פאר והדר ע"י מתפללי בית הכנסת. במהלך הסעודה נשא דברים הרה"ח ר' יואל משי זהב שליט"א, אשר הרחיב במשנתו הקדושה של רביה"ק ובדרכיו החיים והקיימים. במהלך חודש תשרי התקיים בהיכל בית הכנסת כולל "מקדש והזמנים" עם סדרי לימוד קבועים לאחר תפילת

בבית מדרשינו משכן שלמה נהנו גם השנה מתפללי בית הכנסת מפעילותו המבורכת של ארגון "חסדי יעקב", תוך שיתוף חלק נכבד מתרומתם הנדיבה של מתפללי בית הכנסת. שיתוף פעולה מבורך זה הביא ברכה מרובה, הרחיב את ליבם של המשפחות, והכניס אור ושמחה לכלל המתפללים לקראת ימי החג - מתוך ערכות הדדית ואחדות דקדושה.

בית מדרשינו ברמה ד'

בליל הושענא רבא, לקראת תפילת ערבית, נמסר שיעור מיוחד מפי הרה"ח ר' שמואל ברוך פילמר שליט"א כהכנה ראויה ונכונה לקראת יום הושענא רבא ושמחת תורה. גם את מעמד ההקפות השניות מציינים בסיפוק ובחדווה של מצווה באופן הנשגב ביותר, תוך דיבוק חברים ואחדות הלבבות.

ארגון "חסדי יעקב". הכניסו הרחבה ושמחה לבתייהן של משפחות מתפללי בית הכנסת בחלוקת סכומי כסף אדירים עבור שמחת החג. ביומא דהילולא של רביה"ק נערכה סעודת ההילולא רבתית ברוב עם, שבה נשא דברים הרה"ח ר' יהודה צבי שפירא שליט"א במשנתו לחיים של רביה"ק, ועורר את הציבור כיצד לקחת את ההשפעות הנשגבות של היום הנשגב הזה לכל ימות השנה.

בית מדרשינו ברמה ד' נרשם השנה חידוש משמעותי ומרחיב לב, עם השקעת דמים מרובים בשיכלול עזרת הנשים והוספת שטחים נרחבים ומיוחדים עבור בית יעקב - אלו הנשים. צעד חשוב זה מהווה נדבך נוסף בביצור ובפיתוח בית הכנסת, והוא נעשה כולו מתוך עבודה משותפת ובאחדות מופלאה של כלל המתפללים. לקראת ימי החג, קופת החסד "ושמחת" שע"י הנהלת ביהמ"ד גייס סכומי כסף נכבדים, ובשיתוף פעולה עם

אנשי הצד'ק

**תלדותיהם ואורחותיהם
של אנשי שלומנו תלמידי מוהרנ"ת**

רבי נחמן מולטשינער (מ"ו)

החזקת הקלויז

ר' סענדנר מטיר האוויצע וכל החבראי הקדושה שלו בעיר טיר האוויצע שהיו עובדים את ה' עד הפלגיא, וכמה מהם היו סוחרים גדולים ועשירי עם - וגם שולחים סכומי כסף לאומן עבור החזקה הקלויז, וחס להחזיק רב באומן, מטלטשין שהיה בבאי ושמש הקלויז והיה רב באומן, ועל פיו יצאו ועל פיו יבואו כל הדברים השייכים לאנ"ש.

במשך הזמן היה לר' סענדר וויכוה עם ר' נחמן, כי רצון אנ"ש מטיירהוויצע היה לשלוח המעות בפרוטרוט, היינו שר' נחמן ינהל חשבון מפורט חשבון הוצאות שלו בנפרד, וחשבון הקלוויז בנפרד, ואולם ר' נחמן לא הסכים להז בטענה שחבל לו על הזמן הזה לנהל החשבונות, והרי זה בזבז בגדר "דקדוקי עניות" ליתן להם חשבון על כל פרוטה ופרוטה.

וכי מה כבר צריך רבי נחמן לעצמו!?

כשבא א"ח כ"ר סענדער וטען את טענותי שיש לו על ר' נחמן לפני א"ש, דחוהו וענו נגדו: וכי מה הם טענותיך? הרי לאכול ידיסא ומרק צריך ר' נחמן לאכול כמנו, וגם לתפור בגד לכבוד החג לאסתר שיינדל (שמה של הרבנית זוגתו של ר' נחמן) גם כן הרי היא צריכה, וליותר מזה, עדים אנו שאינו זקוק כלל, ואם כן עבור מה צריך הורא לנהל חשבונות? ואמרנו בזה הלשון: עסן קאשע מיט יוד דארף ר' נחמן עסן גלייך מיט אונז, און מאכן א קלייד פאר אסתר שיינדל יום טוב, און מער דארף ער נישט (שיש"ח ח"ג ס' רע"ז).

"לאנג לעבן זאלסטו"

אחר כך בערב ראש השנה בעת שהלך רבי טוביה באברניצער שהיה הגבאי דאנ"ש מעיר טירהאויצע ולהציון, פגשו ר' נחמן ורצה לפרש שיחתו לפניו ולהציע טענותיו בפניו בענין הויכוח הנ"ל, כדי להצדיק את עצמו. פנה אליו ר' טוביה ואמר לו: איי ר' נחמן ר' נחמן אייני רוצה לשמוע מכל זה כלל וכלל, ואיני איכפת לי בעניניו של שום דבר. כי לא רצה ר' טוביה להיכנס בויכוח בעניניו של חלל רק לקבל כל מה שר' נחמן אומר. התפעל ר' נחמן ממידתו הטובה שבורח כל כך ממחלוקות וויכוחים, ונענע ואמר לו: "לאנג לעבן זאלסטו" (שתאריך ימים), וכן נתקיים בר' טוביה שהאריך ימים (שיש"ח פ"ט ס' רע"ח).

אשר יוציאם ואשר יביאם

באותן הימים נזדמן רבי מאיר טעפליקער מחשובי תלמידי מוהרנ"ת באומאן על ראש השנה (כנראה שהיתה זאת באחת מנסיעות שבא מארץ ישראל לציון רבינו ז"ל), נגש ר' סענדר מטיראוויצע לר' מאיר ורצה לפרש שיחתו וטענותיו ולהצדיק את צדו, ברצונו לפעול על ר' מאיר שיאמר לר' נחמן שהצדק עמם. אכן כשרק התחיל בדיבורו, אמר לו ר' מאיר בצעקה וברעדה: "ר' נחמן, ר' נחמן, אתם יודעים מי הוא? ער האט ארויס געטראגן די פיינענצעס ביי ר' נתן" (הוא היה המוציא והמביא אצל מוהרנ"ת, ואפילו את דליי הזבל השתדל עצמו להוציא מבית מוהרנ"ת). ורמז לו שר' נחמן שזכה לשמש הרבה את מוהרנ"ת אסור לנו להחזיק במחלוקת עמו אפילו כשנמנה לו שהצדק עמו כל עמו, כי גדולה שימושה יותר מכלמה, ושוב לא המשיך ר' סענדר בדיבוריו יותר (שיחות וסיפורים דף קמ"ו קמ"ז, ושש"ק ח"ג ס"א ת"ב).

אצלו נמצא ה'נחל נובע'

ויש לציין שאף ר' סענדער בעצמו, אף שהייו לו אז חילוקי דעות עמו, אמנם אח"כ ביטל דעתו לפני ר' נחמן וקיבל וסבר מה שאמר לו ר' נחמן.

ומסופר שפעם הפליג רבי סענדר בשבחו של ר' נחמן ז"ל ואמר: היינט שטייט איין דער נחל נובע מקור חכמה ביי ר' נחמן^ען (= כהיום נמצא הנחל נובע מקור חכמה אצל ר' נחמן טולשישינער ז"ל) (שש"ק ח"ג ס' רס"ו).

בערך ע"י הרה"ח רבי נחמי' שווארטץ שליט"א בעמח"ס "אוצרות עלים לתרופה".

הרה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי זי"ע א"ה (ז')

ונח מצא חן

בכל עת שהותו של בעל התניא בבית הכלא היה שרוי בצרה גדולה שכמעט לא אכל מאומה בגלל הכשרות. הממונה על בית הסוהר ניסה לדבר על ליבו לאכול, אז הסביר לו שאין הוא יכול לאכול אוכל לא כשר.

"ואם אשיג לך אוכל כשר, תאכל?", שאל. "אם תשיג לי 'איינגעמאכץ' - ריבת פירות מאיש יהודי, ואתה בעצמך תיקחנה ממנו ותביאנה אלי - אוכל", השיב בעל התניא.

השר פנה אל הגביר ר' מרדכי מליעפלי, מהחסידיים הבוודים שהתגוררו בפטרבורג, ובקישו להיכן ריבה כשרה עבבור יהודי. ליבו של ר' מרדכי אמר לו שהריבה מיועדת לרבו. בתחתונה הקערה הניח פתק ובו כתב: "מיהו האוכל והיכן הוא נמצא", וחתם את שמו.

הקערה הריקה הוחזרה אליו, כשבתחתיתה מעט ריבה קדושה. ברטט הסיר החסיד את השיניים, ואכן, נמצא שם פתק קטן. בכתב ידו של רבו. הוא ציין את מקום המצאו והוסיף כמה הוראות פעולה. כך נודע לחסידים היכן כלוא רבם ותחי רוחם.

בדרך זו המשיך בעל התניא להעביר מדי פעם הוראות לפעולה כיצד להשתדל למען שחרורו מבית האסורים כשבאחד הפעמים הורה לנסוע לאלתר לעיר ווילנא,

את פטרבורג עברתם בשלום

כמוזכר בפרקים לעיל, כל ענין מאסרו של בעל התניא היה משום שהתעורר אז קטרוג בשמים על תורת החסידות, בעצם היותו בכלל הצלחיל בעל התניא להמתיק את הקטרוג. מאז שיצא מבית האסורים לחיים ולשלום, החלה תנועת החסידות בהפצת מעיינותיה בריבוי ומשכח.

ואף רבינו הקדוש זי"ע אמר לו בעת פגישתם: "פעטערבורג זענט איר איבער גיקומען" את פטרבורג עברתם בשלום.

ובחיי מוהר"ן (אות תי) מאריך רבינו בשבחו לימוד ספרי החסידות שנפוצו אז בימיו. "ואמר שאין ללמוד ספרים של דרושים ומוסר אלא רק אותם ההולכים עלי"ם דברי ז"ל בגמרא ומדרשים וספרי הוזרה הק' וספרי האר"י ז"ל, וכן כל הספרים שחיברו הצדיקים הסמוכים לדורותינו שהם בנויים על יסודות הררי קודש עלי"ם דברי הבעש"ט ז"ל, שהם ספרי הרה"ק (בעל תולדות יעקב יוסף) מפולנאה וספר ליקוטי אמרים (להמגיד ממעזריטש), וחשב עוד כמה ספרים כאלה שטוב ללמדם.

לא רציתי להפריד עצמי מהבעש"ט אפילו לרגע אחד

עשרים ושתיים שאלות נשאל בעל התניא בחקירותיו, רובם הגדול עסקו בציטוטים מתוך ספרו ה'תניא', שתורגמו וסולפו על ידי מרשיעי ברית על מנת להפלילו, כמו כן נשאל על חלקו בשיגור הכספים לארץ ישראל שהשלטון התורכי באותה עת מצוי היה במצב מלחמה עם רוסיה הצארית. על רוב השאלות ענה בטוב טעם ודעת שהרשימו מאוד את חוקריו שנהנו מבהירות הסברתו ומתשובותיו הנכוחות, מלבד שתי שאלות:

[illegible]